

Šľachtiteľský program plemena suffolk

Úvod šľachtiteľského programu:

Tento šľachtiteľský program je vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootecnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení Nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“).

Šľachtenie plemena suffolk vychádza zo Zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení vyhlášky č. 49/2015 Z. z., Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, Rozhodnutím Komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, Rozhodnutím Komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh; Rozhodnutím Komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, Rozhodnutím Komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajíčok a embryí na plemenárske účely, Rozhodnutím Komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootecnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobu stanovenými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako chovateľská organizácia nesúca šľachtiteľský program podľa Nariadenia EPaR č. 2016/1012 a ako uznaná chovateľská organizácia podľa zákona č. 194/1998

o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy.

Šľachtiteľský program je sústava šľachtiteľských opatrení vedúcich k zmeneniu tých vlastností a znakov hospodárskych zvierat, ktoré rozhodujú o plnení cieľa chovu. Pri zachovaní zdravia a ekonomiky chovu. Na naplnenie šľachtiteľského programu sa stanovuje chovný cieľ.

Cieľom tohto šľachtiteľského programu je zvyšovanie genetickej hodnoty a úžitkovosti jedincov daného plemena na území Slovenskej republiky tak, aby mal nadväzovať na šľachtiteľské programy a chovné ciele v krajine pôvodu plemena a v ostatných krajinách Európskej únie. Tento šľachtiteľský program sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

Charakteristika plemena

Plemeno suffolk je pôvodne anglické mäsové plemeno, vyšľachtené ešte začiatkom 19. storočia. V súčasnosti je vo svete veľmi rozšírené. Najznámejší je suffolk anglického a amerického pôvodu, odlišujú sa predovšetkým veľkosťou telesného rámca, živou hmotnosťou (americký suffolk je podstatne väčší) a čiastočne aj v úžitkových parametroch. Na Slovensko boli dovezené oba typy. Plemeno suffolk možno radiť medzi plemená stredného až veľkého telesného rámca. Ovce aj barany sú bezrohé, končatiny aj hlava sú pokryté čiernou krycou srstou. Rúno je biele s možným výskytom pigmentovaných vlasov, ktoré sú nežiaduce. Suffolk má dlhý, široký chrbát, dobre stavanú hrud' a výborné osvalenie lopatiek, stehien a zadných končatín. Živá hmotnosť baranov je 80 - 120 kg, bahníc 65 - 80 kg (plemenný štandard u nás). Ovce plemena suffolk sú vhodné najmä pre oplôtkový systém chovu, ale dobre sa adaptujú aj na maštalné prostredie. Vyznačujú sa dobrým zdravotným stavom a dlhovekosťou.

Úžitkové vlastnosti plemena

Plemeno suffolk je zaradované medzi plemená s najlepšimi výkrmovými schopnosťami. Počas odchovu majú jahňatá výbornú intenzitu rastu (270 - 360 gramov), ale aj v podmienkach intenzívneho výkrmu (viac ako 350 gramov), pri dobrej jatočnej výťažnosti (viac ako 50 %). Jahňatá dosahujú vo veku 70 dní 24 až 40 kg, v závislosti od vrhu a pohlavia. Jarky možno pripúšťať už v prvom roku života. Plodnosť jariek závisí od vytvorených chovateľských podmienok a pohybuje sa v rozmedzí 130 - 150 %, starších bahníc aj výrazne viac. Vlna je biela, polojemná (sortiment B, B/C), dĺžky 70 - 90 mm. Hmotnosť striže u bahníc je 3,0 - 4,0 kg, u baranov 4,0 - 5,0 kg., výťažnosť vlny je 55 - 60 %.

Plemeno suffolk je veľmi vhodné k úžitkovému kríženiu na jatočné účely so všetkými domácimi plemenami, môže sa použiť k zošľachtovaciemu kríženiu cigájskych oviec pri nedojnom programe.

Postup šľachtenia plemena

Šľachtiteľský program v chove mäsových plemien na Slovensku a tak isto aj v chove plemena suffolk je zameraný na zlepšenie ukazovateľov úžitkovosti. Základnou formou šľachtenia je čistokrvná plemenitba so zámerom zlepšiť produkciu mäsa. Šľachtenie je založené na výbere najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej generácie. Základom šľachtiteľskej práce pre správne vytypovanie najlepších zvierat bude aj naďalej kontrola úžitkovosti KÚOaK. Získané dáta sa okrem selekcie zvierat môžu používať aj na odhad plemenných hodnôt úžitkových parametrov vhodnými štatistickými metódami podľa metodiky schválenej Šľachtiteľskou radou. V chovoch sa môže využívať aj genomické hodnotenie plemenných zvierat. Uplatňovanie konkrétnych metód selekcie v rámci šľachtenia jednotlivých plemien oviec a kôz určí Šľachtiteľská rada oviec a kôz svojim uznesením.

Kontrola úžitkovosti bude sledovať hlavne informácie o plodnosti bahníc, intenzite rastu a osvalení. Do sledovania môžu byť zaradené aj niektoré objektívne ukazovatele zmäsilsti (plocha MLT, hrúbka podkožného tuku).

Kontrolu úžitkovosti oviec a kôz vykonáva Zväz chovateľov oviec a kôz na základe nariadenia EPaR 2016/1012 a poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, alebo ním poverená tretia strana. Výkon KÚOaK sa riadi metodikou schválenou orgánmi ZCHOK na to oprávnenými.

Keďže sa jedná o málo početnú populáciu, ktorá sa na Slovensku chová len krátke časové obdobie je potrebné rátať s nákupom plemenníkov zo špičkových chovov v EÚ.

Plemenná kniha oviec sa riadi osobitným štatútom vypracovaným v súlade s platnou legislatívou a schválením orgánmi ZCHOK na to oprávnenými .

Geografické vymedzenie

Tento šľachtiteľský program je uplatňovaný výhradne na území Slovenskej republiky.

Plemenný štandard a chovný cieľ mäsového plemena suffolk chovaného v SR

Ukazovateľ		suffolk
Základná charakteristika	<i>Plemenný štandard</i>	<ul style="list-style-type: none">• Stredne veľký až veľký telesný rámec, s dlhým a širokým chrbtom, výborne osvalenou lopatkou, chrbtom a zadnými končatinami.• Ranné plemeno, odolné a adaptabilné.• Polojemnovlnové plemeno, s bielym rúnom a možným výskytom nežiadúcich pigmentových vlasov. Hlava a končatiny pokryté čiernou krycou srstou.• Ovce aj barany bezrohé.

Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	Špecializované mäsové plemeno
	Chovný cieľ	Mäsový úžitkový typ. Prioritné zameranie: produkcia ťažkých jatočných jahniat a plemenných baranov najmä pre úžitkové kríženie.
Hmotnosť bahníc	<i>Plemenný štandard</i>	70 kg
	Chovný cieľ	85 kg
Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	100 kg
	Chovný cieľ	120 kg
*Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	50 kg
**Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	70 kg
	Chovný cieľ	85 kg
PDP do 100 dní jahničky	<i>Plemenný štandard</i>	0,270 kg
	Chovný cieľ	0,320 kg
PDP do 100 dní baránky	<i>Plemenný štandard</i>	0,310 kg
	Chovný cieľ	0,370 kg
Jemnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	31,1 – 35,0 µm sortiment B/C až C
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	160 %
	Chovný cieľ	180 % a viac

*hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc **uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roka musí mať baran